

Απαντήσεις Πανελλήνιες 2017 Νεολληνική Γλώσσα

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο Σκαλκέας αναφέρεται στην ηθική ευθύνη του επιστήμονα. Αρχικά, επισημαίνει ότι η επιστήμη μετακινεί διαρκώς τα όρια της γνώσης, ενώ η τεχνολογία είναι η εφαρμοσμένη γνώση. Μάλιστα, στον 20^ο αιώνα, το τεχνολογικό «θαύμα» απογύμνωσε τον άνθρωπο από αξίες και από το συνάνθρωπο, επιδείνωσε τις συνθήκες ζωής στα αστικά κέντρα και προκάλεσε τη μονομέρεια. Επομένως, ο επιστήμονας πλέον οφείλει με ευσυνειδησία και κριτική οξυδέρκεια να εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις της χρήσης των επιτευγμάτων του και να τις αποτρέπει. Ωστόσο, αυτό δεν είναι πάντα εφικτό, γιατί πολλοί άλλοι καπηλεύονται την επιστήμη. Κλείνοντας, ο Σκαλκέας τονίζει πως επιστήμονες με ουμανιστικά οράματα πρέπει να προσδιορίσουν εκ νέου τους σκοπούς της επιστήμης. (Λέξεις 108)

- B.1.** α. Λάθος
β. Λάθος
γ. Σωστό
δ. Σωστό
ε. Σωστό

B2. α) Η πρώτη παράγραφος αναπτύσσεται με τους ακόλουθους τρόπους:
Κατ' αρχάς, αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Αιτιολογείται γιατί η επιστήμη δεν ταυτίζεται με την τεχνολογία. Χαρακτηριστική είναι η διαρθρωτική λέξη «διότι» (Επιστήμη... γνώσης).
Ακόμη, αναπτύσσεται με τη μέθοδο της σύγκρισης-αντίθεσης, συγκρίνει συγκεκριμένα την επιστήμη με την τεχνολογία και επισημαίνει τη διαφορά τους. Αναφέρει, αρχικά, τα χαρακτηριστικά της επιστήμης (διότι η επιστήμη... γνώσης) και ακολούθως τα χαρακτηριστικά της τεχνολογίας (η τεχνολογία... του ανθρώπου). Προς επίρρωση της αντίθεσης, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τη διαρθρωτική λέξη «ενώ».
[Τέλος, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως τρίτος τρόπος ανάπτυξης το παράδειγμα με την άποψη του Αϊνστάιν για το ρόλο της επιστήμης. («Πολύ χαρακτηριστικά... ιδανικά»)]

Οι μαθητές κλήθηκαν να εντοπίσουν τον έναν από τους τρόπους ανάπτυξης.

β) βέβαια = έμφαση, επιβεβαίωση
εάν= όρος, προϋπόθεση
όμως= αντίθεση, εναντίωση, έμφαση
για αυτό= αιτιολόγηση, αίτιο-αποτέλεσμα
δηλαδή= επεξήγηση

B3. α) αέναος= αδιάκοπος, συνεχής

Προσηλωμένη = αφοσιωμένη

Εγείρουν= αφυπνίζουν, (ξε)σηκώνουν

Αλλοτριώνουν= αποξενώνουν, αλλοιώνουν

Καταστρεπτικό= ζημιογόνο, ολέθριο

β) συγκεκριμένο≠ αφηρημένο

βελτίωσε ≠ επιδείνωσε, χειροτέρεψε, έβλαψε

ευθύνη ≠ ανευθυνότητα, αδιαφορία, απαξίωση

υλική ≠ πνευματική

ελευθερία ≠ ανελευθερία, υποδούλωση, χειραγώγηση, σκλαβιά

B4. α) Ο συγγραφέας στην 3^η παράγραφο του κειμένου κάνει χρήση του ασύνδετου σχήματος. Με αυτό τον τρόπο, επιτυγχάνει ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα και προφορικότητα στο λόγο του. Το ασύνδετο σχήμα προσδίδει στο ύφος και στον τόνο του κειμένου ένα χαρακτήρα λιτό, γοργό, κοφτό, ενώ αποτελεί τρόπο πύκνωσης του λόγου. Επίσης, η έλλειψη συνδετικών λέξεων έχει ως αποτέλεσμα να επιταχύνεται ο ρυθμός στην αφήγηση, ενώ κλιμακώνονται οι έννοιες που συνδέονται, και διασαφηνίζεται ο τρόπος με τον οποίο υπονομεύονται τα ευγενή ιδεώδη του ανθρωπισμού. Έτσι, προκαλείται η ανησυχία στον αναγνώστη με τον ασθμαίνοντα λόγο που χρησιμοποιείται. Τέλος, δίνεται έμφαση στις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης πορείας της τεχνολογικής ανάπτυξης.

β) Ο συγγραφέας στη 2^η παράγραφο του κειμένου χρησιμοποιεί ένα ρητορικό ερώτημα. Με αυτό, επιδιώκει να διεγείρει τον προβληματισμό του αναγνώστη, δηλαδή αν η τεχνολογία που βελτίωσε τις συνθήκες της ζωής μας βοήθησε ή εμπόδισε τον άνθρωπο να γίνει περισσότερο άνθρωπος. Στοχεύει, έτσι, στην πρόκληση συναισθημάτων, δηλαδή στην αφύπνιση του αναγνώστη σχετικά με το ρόλο της τεχνολογίας. Προκαλεί, με αυτό τον τρόπο, το ενδιαφέρον, δίνει στο κείμενο ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα και ζωηρό ύφος. Τέλος, το ερώτημα ενισχύει τη συνοχή του κειμένου.

Γ. Αξιότιμε κ. Διευθυντά, Σεβαστοί καθηγητές, Αγαπητοί γονείς και συμμαθητές,

Αποχαιρετάμε φέτος έξι χρόνια σχολικής ζωής γεμάτα με υπέροχες αναμνήσεις αλλά και πολλούς προβληματισμούς. Ως υποψήφιος φοιτητής και μελλοντικός επιστήμονας νιώθω την ανάγκη να εκφράσω την άποψή μου σχετικά με το ρόλο της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων και παράλληλα να τονίσω τα ηθικά εφόδια που οφείλει να διαθέτει ο επιστήμονας σήμερα για να υπηρετήσει επάξια το στόχο αυτόν.

Α' ερώτημα: ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων

➤ Προαγωγή της επιστημονικής γνώσης

➤ Εμβάθυνση σε επιστημονικά πεδία που σχετίζονται με σοβαρά οικουμενικά προβλήματα:

- Διέξοδος στα προβλήματα του υποσιτισμού και της ανέχειας
 - Αποτελεσματική αντιμετώπιση ασθενειών και νοσημάτων
 - Τεχνολογικές εφαρμογές για την άρση του οικολογικού αδιεξόδου
 - Ικανοποιητικές απαντήσεις στα ηθικά διλήμματα που εγείρουν οι προοπτικές που διανοίγονται με την έρευνα στο πεδίο της γενετικής και της μοριακής βιολογίας
 - Συστήματα δικαιότερης κατανομής των αγαθών και του πλούτου, αποτελεσματικότερης κοινωνικής οργάνωσης και ασφάλειας χωρίς να θίγονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ατομικές ελευθερίες.
 - Έρευνα στα πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών για την ανάπτυξη και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.
- Διαφώτιση και ενημέρωση της κοινής γνώμης
 - Ανάληψη πρωτοβουλιών για τον εκδημοκρατισμό της επιστημονικής γνώσης και των τεχνολογικών εφαρμογών
 - Άσκηση ελέγχου της επιστημονικής έρευνας και καταγγελία των ερευνών που μπορεί να έχουν εγκληματικά αποτελέσματα για την ανθρωπότητα (πχ. κλωνοποίηση ανθρώπου, πυρηνικά όπλα μαζικής καταστροφής).

Β' ερώτημα: ηθικά εφόδια του επιστήμονα

- Αντίσταση στη στράτευση και στο δόγμα «επιστήμη για την επιστήμη»
- Ανάληψη της ευθύνης για την παραγόμενη γνώση. Οφείλει να αναρωτιέται σε ποιον παρέχει τη γνώση, με ποια μέσα την παράγει και για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί.
- Αντίσταση στην κερδοσκοπία, στις οικονομικές πιέσεις, στον τυχοδιωκτισμό και στις σειρήνες της δόξας και της δημοσιότητας. Η εντιμότητα και η συνέπεια λόγων και έργων διακρίνει τον υπεύθυνο επιστήμονα από τον απλό τυχοδιώκτη.
- Διαφώτιση της κοινής γνώμης για τη συνετή χρησιμοποίηση των επιτευγμάτων της επιστήμης, εκλαΐκευση των γνώσεών του, ενημέρωση για τη σημασία και τους κινδύνους που απορρέουν απ' αυτά, αφύπνιση.
- Καθορισμός φραγμών και ορίων στην επιστημονική έρευνα με γνώμονα την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του περιβάλλοντος και της ζωής.
- Αναπτυγμένη κοινωνική συνείδηση, αναγνώριση της κοινωνικής του αποστολής και της αυξημένης ευθύνης του.
- Πνεύμα ανθρωπισμού και ακατάβλητη διάθεση κοινωνικής προσφοράς.
- Απόρριψη της φανατικής και μισαλλόδοξης στράτευσης σε πολιτικές ιδεολογίες ή της εξυπηρέτησης οικονομικών σκοπιμοτήτων. Αγωνιστικότητα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τον πλανήτη και με όποια μορφή αυτά παραβιάζονται.
- Λειτουργία του επιστήμονα και ως πνευματικού ανθρώπου. Ο σύγχρονος επιστήμονας οφείλει να ευαισθητοποιείται στα μηνύματα και τις ανησυχίες της κοινωνίας, να αντιλαμβάνεται τα προβλήματά της και να συμβάλει με το έργο του στην επίλυσή τους.

Συνοψίζοντας, κυρίες και κύριοι, η ανθρωπότητα προσδοκά από τους επιστήμονες τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των πολλών και οξυμμένων κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Αυτό προϋποθέτει όχι μόνο την κατοχή γνώσης αλλά και την ηθική τους συγκρότηση. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, να υφάνουμε ένα πλέγμα ανθρωπιστικών αξιών που θα προστατεύει τις κοινωνίες από την αλόγιστη και κακή χρήση της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

